

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/67/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812211580
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8812211580.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. ERASMUS LEGAL, s.r.o., Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615, proti žalovanému: Y. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 42264154, so sídlom Petrovská 10, Skalica, zastúpený advokátom JUDr. Jozefom Kempom, Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie sumy 1.013,60 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 2. 1. 2013, č. k. 3C 202/2012-38 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým sa čo do zvyšku žaloba zamietla a vo výroku o trovách konania.

II. Vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

III. Náhradu trov odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovaným n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 202,51 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Čo do zvyšku žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania je nepochybné, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 25. 6. 2004 úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie žalovanému na kúpu vopred určeného tovaru, avšak tento právny vzťah nie je predmetom tohto súdneho konania. Žalobcom uplatnený nárok predstavuje suma, resp. časť sumy poskytnutej žalovanému na základe jeho žiadosti tak, ako bola koncipovaná v závere úverovej zmluvy, keď sa žalovaný podpisom úverovej zmluvy stal zároveň žiadateľom o poskytnutie úverového rámca a vydanie karty YES podľa ustanovení hlavy 9 § 1 s dohodnutým úverovým rámcom a pravidelnou mesačnou splátkou, pričom žalobca si vyhradil právo jednostranne zmeniť, prípadne neposkytnúť klientovi - žalovanému otvorenie úverového rámca a vydanie úverovej karty. Súd prvého stupňa mal za to, že podpisom zmluvy o úvere však nedošlo súbežne k vzniku paralelného úverového vzťahu, t.j. k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere. Ak žalobca mienil so žalovaným uzavrieť nový záväzkovo-právny vzťah, bolo potrebné to uskutočniť spôsobom predpísaným v zákone o spotrebiteľských úveroch s presnou špecifikáciou práv a povinností účastníkov konania a všetkými požadovanými zákonnými náležitosťami. Bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by bol tento záväzkový vzťah individualizovaný v

zmysle § 4 ods. 2 a 3 zákona č. 258/2001 Z. z., preto súd prvého stupňa dospel k záveru, že nedodržaním predpísanej písomnej formy zmluvy o úvere v zmysle § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere, na základe ktorej sa žalobca domáha priznania svojho nároku, táto je neplatná aj s poukazom na ustanovenie § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bez písomnej zmluvy neexistuje ani dohoda strán o výške úroku z úveru, ani výške úroku z omeškania a už vôbec nie o zmluvnej pokute či poplatkoch, na ktoré si žalobca robil nárok v zmysle jeho sadzobníka.

Ak ide o právny úkon, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti stanovená písomná forma, musí byť určitost' prejavu vôle daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Nestačí, že účastníkovi právneho vzťahu je jasné, čo je predmetom zmluvy, ak nie je poznateľný z jej textu. Určitost' písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a taký prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u osôb, ktoré nie sú účastníkmi daného právneho vzťahu.

V danej právnej veci, vzhľadom na konanie žalobcu a postup, akým podľa jeho tvrdení mala byť zmluva o revolvingovom úvere uzatvorená, súd prvého stupňa je toho názoru, že zo strany žalobcu nebol naplnený ani predpoklad určitosti prejavu vôle smerujúci k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere, nakoľko ani zo zmluvy o úvere, resp. z dokladov doručených spolu s kreditnou kartou žalovanému, žalovaný nemohol predpokladať, že takýmto konaním má žalobca v úmysle s ním uzatvoriť zmluvu o revolvingovom úvere s dôsledkami s tým spojenými. V tomto smere potom zo strany žalovaného chýba aj samotná danosť vôle, takúto zmluvu uzatvoriť. Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že sú tu dané ďalšie dôvody, pre ktoré je možné vyvodiť záver, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere je neplatná.

Súd prvého stupňa súčasne poznamenal, že ak by aj existovala písomná platná zmluva o revolvingovom úvere, súd by venoval dôslednú pozornosť otázke prípadnej neprijateľnosti zmluvných podmienok a zjavnej nerovnováhy v právach a povinnostiach na škodu spotrebiteľa. Vzhľadom na to, že v danej právnej veci účastníci konania neuzatvorili platnú zmluvu o revolvingovom úvere, súd sa týmito okolnosťami nezaoberal. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej zmluvy je aj národom na vrátenie plnenia, ak zmluva bola uzatvorená ústne a nebola dodržaná zákonom stanovená písomná forma jej uzatvorenia, ako je to aj v danej právnej veci. Plnenie, ktoré má žalovaný žalobcovi vrátiť, preto možno uplatňovať a posudzovať iba z titulu bezdôvodného obohatenia.

V danej veci mal súd prvého stupňa aj vzhľadom na tvrdenie žalovaného o poskytnutí finančných prostriedkov žalobcom za preukázané, že žalovaný prostredníctvom poskytnutej úverovej karty vyčerpal finančné prostriedky v celkovej sume 1.277,97 Eur a ďalej je nesporné, že žalovaný v prospech žalobcu následne jednotlivými splátkami celkovo uhradil sumu 1.075,46 Eur, tak ako to uviedla zástupkyňa žalobcu a ako to vyplýva aj z predloženého splátkového kalendára. Žalobca si z titulu zmluvy o revolvingovom úvere uplatňoval zaplatenie sumy 1.013,60 Eur, no keďže žalovaný po čerpaní sumy 1.277,97 Eur uhradil sumu 1.075,46 Eur, preto ho súd z titulu bezdôvodného obohatenia zaviazal zaplatiť len sumu 202,51 Eur a čo do zvyšku žalobu zamietol, keď celú žalovaným uhradenú sumu započítal na úhradu istiny a mal, ako to konštatoval vyššie za to, že v dôsledku nedodržania formy uzavretia zmluvy nedošlo k dohode účastníkov konania ohľadom úrokov, poplatkov a iných nárokov plynúcich z neplatne uzavretej zmluvy. O trovách prvostupňového konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu vrátane trov konania. Podľa názoru odvolateľa platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy je zmluva uzavretá a nadobúda účinnosť. Z citovaného ustanovenia však zároveň vyplýva, že platnosť zmluvy na nadobudnutie jej účinnosti nemusí byť viazané na ten istý moment (prijatia návrhu), ale zmluva môže nadobudnúť účinnosť aj neskôr, a to v závislosti na dohode zmluvných strán. V predmetnom prípade si žalobca a žalovaný dohodli, že nadobudnutie účinnosti zmluvy o revolvingovom úvere je viazané na splnenie odkladacej podmienky, ktorá je vyjadrená v citovanom § 4 hlavy 9 ÚP, t.j., že zmluva o revolvingovom úvere nadobúda účinnosť až jednou aktiváciou úverovej karty zaslanej odporcovi a realizáciou prvého čerpania z tejto karty. Odvolateľ považuje za nesporné, že nadobudnutie účinnosti zmluvy o revolvingovom úvere bolo priamo

závislé na vedomom konaní žalovaného, ktorý na základe aktivácie úverovej karty a uskutočnenia prvého čerpania z tejto karty prejavil vôľu byť viazaný ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere. Žalovaný teda musel mať vedomosť o tom, že aktiváciou úverovej karty a uskutočnením prvého čerpania si od žalobcu požičiava peňažné prostriedky, ktoré bude žalobca žiadať vrátiť spolu s úrokom a ďalšími poplatkami spojenými s poskytnutím týchto prostriedkov žalovanému, ktoré boli medzi žalobcom a žalovaným dohodnuté v zmysle úverových podmienok a platného sadzovníka poplatkov. Žalobca má za to, že zmluva o revolvingovom úvere bola uzatvorená v súlade s Obchodným zákonníkom a v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch a je takým druhom obchodnozväzkového vzťahu, ktorý sa vždy spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov, teda bez ohľadu na to, či ide o podnikateľov, a bez ohľadu na to, či účastníci konajú v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Odvolateľ má za to, že v danom prípade došlo k platnej akceptácii písomného návrhu na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere, ktorá nadobudla účinnosť na základe konkludentného konania žalovaného a ktorá obsahuje zákonom predpísané náležitosti, pričom práva a povinnosti účastníkov zmluvy o revolvingovom úvere boli presne, jasne a zrozumiteľne definované v úverových podmienkach, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o revolvingovom úvere. Odvolateľ považuje za nesprávne tvrdenie, že súd prvého stupňa mal za to, že podpisom zmluvy o úvere však nedošlo súbežne k vzniku paralelného úverového vzťahu, t.j. k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere a že nedodržaním písomnej formy zmluvy o úvere v zmysle § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere, na základe ktorej sa žalobca domáha priznania svojho nároku.

Osobitným podaním zo dňa 30. 4. 2013 do konania vstúpil na základe oznámenia vedľajší účastník Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 422 64 154, so sídlom Petrovská 10, 909 01 Skalica, zastúpený advokátom JUDr. Jozefom Kempom, so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho odkladného účinku odvolania v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania, ako aj konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd si osvojuje náležité a presvedčivé odôvodnenie zo strany prvostupňového súdu a na zdôraznenie a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa.

Zmluvné podmienky, ktoré sledoval žalobca uzavrieť (ďalej len „revolvingový úver“), boli obsiahnuté vo formulárovej (typovej štandardnej a podobne) úverovej zmluve o poskytnutí iného úveru v prevažnej časti vo všeobecných obchodných podmienkach. Úverové podmienky neboli podpísané.

Odvolací súd nemá dôvod na odklon od rozsudkov súdov, ktoré v obdobných prípadoch označili právny úkon za neperfektný a z hľadiska nedodržania písomnej formy vyžadovanej zákonom za neplatný (§ 40 ods. 1 OZ cit. „ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný“).

Odvolací súd v danej súvislosti poukazuje na rozsudok Okresného súdu Košice - okolie vo veci 17C 107/2011, kde okrem iného bolo uvedené, že touto zmluvou však v ďalšom vopred vnútil konajúcej osobe - odporcovi aj iný úkon, než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmov (získanie úveru na nákup práčky). Ako totiž vyplýva z danej predtlač zmluvy žiadosti o poskytnutí spotrebiteľského úveru sa konajúca osoba - odporca súčasne jedným a tým istým podpisom na prednej listine podpísal aj pod tú časť predtlač listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu a ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Teda ak chcel odporca získať úver na zakúpenie práčky, čo bolo primárne jeho pohnútkou k vstupu do právneho vzťahu s navrhovateľom, nemal na výber a musel podpísať predloženú predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala aj náležitosti iného právneho úkonu. V tomto prípade sa tak dá usudzovať na nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa vstúpiť do iného zmluvného vzťahu s navrhovateľom, ako bol primárne vo sfére jeho záujmu (spotrebiteľ je tak sústredený jedine na primárny právny úkon v predjednávanej veci nákup práčky na úver, pričom v dôsledku nemožnosti akejkoľvek zmeny predtlač

predloženej listiny koná neuvážene a nevedome aj s účinkami smerom k uzatvoreniu sekundárneho právneho úkonu, s čím dodávateľ už vopred kalkuluje). Uvedené sa týka v ďalšom nepochybne aj vôle spotrebiteľa byť viazaný ustanovením čl. IV všeobecných podmienok navrhovateľa týkajúcimi sa poskytnutia revolvingového úveru, a to vzhľadom na to, že podpisom zmluvy i žiadosti o poskytnutí spotrebiteľského úveru klient - odporca v časti B (teda týkajúcej sa poskytnutia spotrebiteľského úveru na nákup tovaru - práčky) prehlásil, že sa oboznámil so všeobecnými podmienkami a súhlasí s nimi bez výhrad. Keďže časť B zmluvy žiadosti o poskytnutí spotrebiteľského úveru sa netýka prípadného poskytnutia revolvingového úveru (úverového rámca) spotrebiteľ zaiste nemá vôľu a v praxi ani čas oboznamovať sa s ďalšou časťou čl. IV všeobecných podmienok týkajúcej sa práve úverového rámca - revolvingového úveru a úverovej karty (súd má v ďalšom závažnú pochybnosť o tom, či mal vôbec odporca reálnu možnosť oboznámiť sa so znením uvedených všeobecných podmienok pri kúpe tovaru v Moto MK Elektro v predajni v Kysuckom Novom Meste a taktiež súčasne pochopiť ich právny význam, keďže tieto podmienky sú veľmi rozsiahle s množstvom odbornej právnej terminológie. Napokon súd poukazuje aj na zrejmy nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle odporcu s časťou B) žiadosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, podľa ktorej mal odporca prijať súbor poistenia po oboznámení sa s vyjadrením súhlasu s platnými rámcovými zmluvami o poistení navrhovateľa a poisťovne Cardiff Slovakia, a. s. a so všeobecnými podmienkami tejto poisťovne. Zmluva odkazuje na www.cetelem.sk. S poukazom na uvedené dôvody sa súdu javí takýto právny úkon spotrebiteľa odporcu časť C zmluvy žiadosti o poskytnutí spotrebiteľského úveru ako neplatný s poukazom na ust. § 37 ods. 1 OZ (porov. rozsudok Okresného súdu Žilina vo veci 6C 170/2011).

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Úverové podmienky žalovaný nepodpísal a odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že pre nedodržanie zákonom vyžadovanej písomnej formy nejde o platný právny úkon. „Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanou zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanou zmluvnými stranami (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 2Cdo 245/2010). Uvedené možno v plnom rozsahu aplikovať i na zákonom stanovenú písomnú formu dojednania o zmluvnej pokute (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 132/2012).

Vzhľadom na neplatnosť inkorporačnej doložky sa nestali súčasťou zmluvy ani všeobecné obchodné podmienky. Z dôvodu neplatnosti zmluvy považuje odvolací súd za nepotrebné zaoberať sa týmito odvolacími námietkami, ktorých zmysel a význam je založený na platnosti zmluvy.

Za situácie, keď všetky námietky odvolateľa sú neopodstatnené, odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku, ktorým sa čo do zvyšku žaloba zamietla a vo výroku o trovách konania, postupom podľa § 212 O. s. p..

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania má svoju oporu v ust. § 224 ods. 1 O.s.p. s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a keďže žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli a vedľajší účastník si ich neuplatnil (§ 151 ods. 1, 2, 3 O.s.p.), tak tomu zodpovedajú aj výroky o náhrade trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.